

ԹԱՅՍԻԼԱԹԼԸ

ԳԱԶԱՄԱՐԻԱ

ԵԱՌՕՏ ՍԱԼՆԱՄԷ

1881

ՍԷՆԷԻ ԻՍԱԿՅԱՆԷ
ՄԱԽԱՌԻԱ

Ի Լ Ա Վ Է

ՏԵՎԼԷԹ ԼԷՐ ՀԱԳԴԸՆՑԱ ՄԱԼԴԻՄԱԹ

TAF-1881

12746

Ա Հ Ի Պ

ՍՍ.ԲԸԵԱՆ

ԹԱՅՍԻԼԱԹԼԸ

ԳԱԶԱՄԻՆ

ԵԱԽՕՏ ՍԱԼԵԱՄԷ

1881

ՍԷՆԷԻ ԻՍԱՎԻՅԷՍԻՆԷ
ՄԱԽՍՈՒՍ

Ի ԼԱՎԷ

ՏԵՎԼԵԹԼԵՐ ՀԱԳԳԸՆՏԱ ՄԱԼԻԻՄԱԹ

Ա. Ի. Թ. Կ. Է

ՄԱԹՊԱԱՅԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ

1881

15993

TA

1881

12946

ԳԱԶԱՄԻԱԼԱՐ ՄԵՐՎԵՐԻ
Ա Ս Ը Լ



ԳԱԶԱՄԻԱ

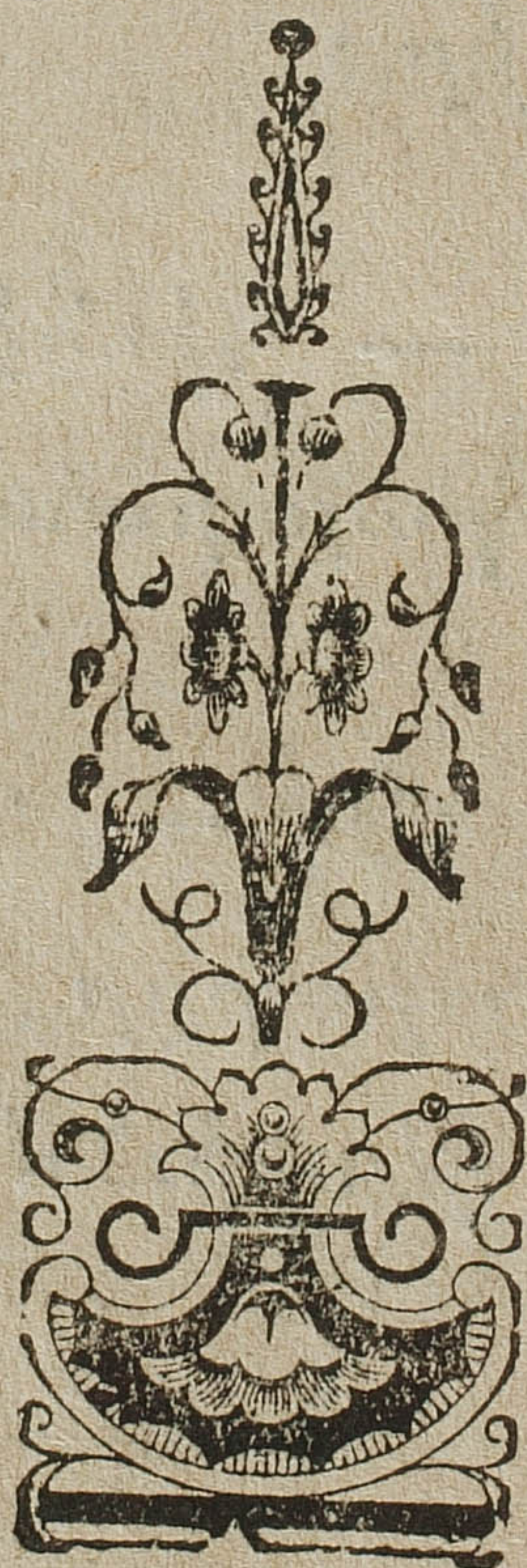
ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷ

Գազամիա տենիլեն շէյ՝ սէյեարէ-
լէրտէն պիրիսի օլան պու քիւրրէի ար-
զա եանի շու սաքին օլտուղումուզ
տիւնեայէ տիկէր սէյեարէլէրին վազը
օլան հիւքմ ու թէէսիրլէրինտէն տօ-
լայը քէշֆ օլունապիլեն վէ եախօտ
վուգուի մէմուլ պուլունան պազը վու-
գուաթլն պէյան ու իֆատէսինտէն ի-
պարէթ տիր . եօգսա պիր սանիյէ սօն-
րա պիլէ վուգու պուլաճագ շէյի պիլ-
մէքլիք՝ ալէմէ կէլմիշ վէ կէլէճէք օ-
լան իւլէմա վէ ֆէյլէսօֆանլն ազլ ու
ֆիքրի մէճմուլինտէն գանթէնտէրգաթ
իւսթիւն վէ եալընըզ իսալիգի մութ-
լագ օլան Ազիմիւշշատ այիտ վէ մախ-
սուս պիր քէյֆիյէթ իտուկի վարիս-
թէի թարիֆ ու պէյան տըր :

Պէնիի ատէմին էն շէտիտ իշթիյադ
իլէ արդու էթտիյի շէյլէրտէն պիրիտի
տախի հալը հազըրտա վուգու պուլան
շէյլէրին քեաֆֆէսին՝ էկէր միւմֆին
օլսա , պիլմէք օլտուղու կիպի կէլէճէք
վազըթտա վուգու պուլաճագ շէյլէրի
տախի , էկէր միւմֆին օլսա , կէօրմէք
օլտուղու գապիլ ինքեար օլմատըղըն
տան հալը հազըրտա վուգու պուլան
քէյֆիյէթլէրտէն ճիւղի քիւլի հէր քէ-
սի խապէրտար իթմէք իւզրէ զազէ-
թալէր իճատ վէ իհտաա օլունտուղու
կիպի միսիլլու իսթիգպալ իչին տախի
էւրոքատա պէօյլէ սիւր շէյ տիւշիւն-
միւշ ։ վէ ալէսսէվիյէ իսթիմալ օլուն-
մագտա պուլունմիւշ տուր ։

Գազամիանըն իհտաա վէ էսասը
հազըղնտա պու գատարիճըդ մուխթա-
սար սիւր իյզահաթ իլէ վարիտի խա-

Թըր օլապիլէճէք պուղը վահի զիւիւմ
լէրի տէֆ իլէ իշպու Գաղամիամըն
ինտինիզտէ հիւսնի գապուլիյէթ պու
լաճաղընը մէմուլ վէ Թէմէննի իտէ
րիմ :



Ք Ի Ի Ս Ի Ի Ֆ

Մայիս 31. — Այլն պիւր փայլ զա-
րարըր . պուրաւարտան կէօրիւնմէզ :

Նոյեմբեր 24. — Քէզա այլն պիւր
փայլ զարարըպ պուրաւարտան տախի
կէօրիւնէճէք տիր :

Մայիս 16. — Կիւնէշին պիւր փայլ
զարարըր , պուրաւարտան կէօրիւնմէզ :

Նոյեմբեր 10. — Քէզա կիւնէշին
պիւր փայլ զարարըր իտէ տէ եինէ
պուրաւարտան կէօրիւնմէզ :



ՊԻՅԻՒՔ ՏԵՕՎԼԵԹԼԵՐԻՆ ԵՆՎՄԻ
ՍԵՆԵՎԻՅԵԼԵՐԻ

Յունվար 6. — Բրուսիա գրաւընըն
թախթա ճիւլիւսի :

Փետրվար 18. — Րուսիա գրաւընըն
թախթա ճիւլիւսի :

Մարտ 10. — Բրուսիա գրաւընըն
աօղաուղու :

Ապրիլ 17. — Րուսիա գրաւընըն
աօղաուղու :

Մայիս 12. — Ինկիւիզ գրաւիչա-
սընըն աօղաուղու :

Յունիս 8. — Ինկիւիզ գրաւիչասը-
նըն թախթա ճիւլիւսի :

22. — Միւճթէմէայը Ամերիգա
ճուճ հաւրիւթի :

Օգոստոս 6. — Աւսթրիա գրաւը.
նրն տօղտուղու :

19. — Շէվքէթլու Սուլթան ՀԱ.
ՄԻՏ խանըն թախթա ճիւլիւսի :

23. — Գրանսա ճումհուրիյէթի :

Սեպտեմբեր 10. — Շէվքէթլու
Սուլթան ՀԱ.ՄԻՏ խան հազրէթլէրինին
տօղտուղու :

Նոյեմբեր 20. — Աւսթրիա գրաւը.
նրն թախթա ճիւլիւսի :

Դեկտեմբեր 29. — Իթալիա գրաւը.
նրն թախթա ճիւլիւսի :



Գ Ա Զ Ա Մ Ի Ա

ՅՈՒՆՎԱՐ

2. Մահիթապ (լրումն լուսնի)
Սաաթ 9, տագիքէ 6 :

Սօվուդ տէրէճէյի նիհայէտէ, գար
պապը ետրէրտէ : Տէնիղէրտէ կէմիւր
աուլարըն եիւղինտէ սաման չէօիիւ
կիպի չալգամըր : Շէհրէրտէ խանէլէ
րի լիւղկեար ինլէտիւր : Բօլիթիգա պէլ
լի տէյիլ : Պիր տէվլէթտէն օ պիր
տէվլէթէ պապը մէմուրլար կիտիպ կէ
վիր : Ահանամէլէրին պապը պէնտլէրին
ձէ էքսէրի թէպտիլաթլար վուգու պու
լուր :

9. Մահըն սօն ֆասլըն (վերջին
քառուրդ լուսնի) : Ս. 2 Տ. 3

Գար ուսուլ ուսուլ եաղար : Պապը
տէվլէթլէրտէ թէաարիգեաթը հարպի

յետէն վաղ կէջմէք միւզէք քերէ՞լ
վար : Պիր պիւյիւք ատէմին էվլատը
տողար : Ախպուրիթա իլէ մէշղուլ ա.
տէմին պիրիաի աղլընը ուճուզ փահա.
յա սաթար : Ղապէթալար պապը եա.
լան եաղնըշ մուհասէպաթտա պուլու.
նուրլար : Պիր քէօմիւրճիւ զէնկին օ.
լուր :

14. Մահըն զուրրէսի (ծագումն
լուանի) : Ս. 14. Տ. 10 :

Բիւզկեար հէր թարափտան, հաւա
դարարարդ, սօվուգ գըրղըն, ախպու.
րիթա կէվչէք : Տիբլօմաթտան պիրիաի
մէմուրիյէթինտէն օսանձ կէթիլիւր :
Տէվլէթին պիրիաի մէմուրիյնտէն պի.
րիաինի աղլ իաէր : Խըրսըղլար չիւս.
թախլըղը սօն տէրէճէյէ վարաըրըր.
լար : Պիր պիւյիւք պինա կէօշէր :

24. Մահըն իւք ֆասլը (առաջին
քառորդ լուանի :) Ս. 1. Տ. 45 :

Սօվուգ չօգ . բօյրուգ զօրլու . գար
կիթտիքճէ գամէթի պլթըրըր : Բօ.

լիթիգատա եէնի թէպախլաթ եօգ :
 Տէվլէթին պիրիանին մէճլիսի վագթը
 մէրհունինատէն էվվէլ ագտը իճթիմա
 իտէր : Զօգ քիմնէլէր ըզհարը իֆլաա
 իտէրլէր : Պիր մէանէթտար գըղը նի-
 շանլանըր : Հէքիմլէր իշսիգ գալըրլար :
 Միւէլլիֆին պիրի շօգ ճիւղէրի շամիւ
 օլան պիր պէյլիւգ թարիս թէէլիֆի
 իլէ ուղրաշըր : Մաաղարալար շօղա-
 ւար : Տէնիգ գըյըտընաա վագը պիր
 գարիէէյի առ պաաար :

ՓԵՏՐՎԱՐ

1. Մահիթապ Ս. 5. Տ. 43 :

Հապա գարաարըգ . լօտօս բօյուպ
 գարըրըրգ . պաղը մահալլէրիէ գար եա-
 րար : Բօյիթիգա առ րղուն . ալիւլօմաթ
 մէճլիսի իճթիմա իթմէղլէր : Հա-
 ղէթաղարըն վիրաիյի Հապաաիսլէր պիր-
 պիրինէ ոյմապ : Հէքիմլէր պիրաղ
 րէվալիշտէ : Պիր կիզը շիւքէթ մէյ-
 տանէ շըգար : Պիր շէհիրտէ եանդըն :

Տէնիզլէրտէ ֆուրթուհա : Թաթարըն
պիրիսի ագսի խապէր կէթիրիւ :

8. Մահըն սօն ֆապլը Ս. 5. Տ, 5:

Սօվուգ զարարարգ . ըիւզկէար
զապլթարգ , խապթէլէր օլտուքճա չօգ-
ճա : Բօլիթիգա ալնաշըլմազ : Պիր
տիքլօմաթ պահրը թէֆէքսիւրէ զարգ
օլուր : Զէլզէլէ պաղը մահէլլէրի էքէ-
յիճէ սարաար : Քէրվանըն պիրիսինին
իւզէրինէ Հայտուալար հիւճմ իտէր :
Պիր էհլի հիւնէր եէնի պիր սիլահ ի-
ճատ իտէր :

15. Մահըն զուրրէսի. Ս. 4 Տ. 5:

Հավա բօյրազ . տէնիզլէր կիւրլէր .
սօվուգ հէր քէսի օտաւարընտա մահ-
պուա իտէր : Հէքիմլէր իշլէրի իլէ մէշ-
ղուլ օլուր : Հազէթալարտան պաղը-
լարը եէնի ճէնկ սայըզլամայտ պաշ-
լարլար : Թահա էլ պահր պիր եօլ
քիւշատը իշին պաղը մէճլիսլէրտէ միւ-
ղէքքէրէ ճէրիյան իտէր : Մէշհուրէ

պիր ագթէօրիս իճրայլ սանաթ ի-
տէրքէն պայլլլը : Տէնիղլէրտէ պաղը
կէմի միւսատէմէլէրի վուգու պուլուր :
Մէյխանէլէր ընվայիշ քէսպ խտէր :

22. Մահըն իւք Քասլը Ս. 7 Տ. 45:

Պաղը մահէլէրէ եաղմուր աթար .
րիւղկեարըն հիւքմիւ պիրաղ թէսքին
օլուր . կէմիլէր բույի տէրեատէ սէր-
պէսթճէ ամէտշիւս իթմէյէ պաշլուր-
լար : Իքի տէվլէթ մլյանընտա պի-
րուտէթի միւճիպ օլուն պիր մէսէլէյի
թարաֆէյն տիրլօմիթլարը հալլ իթ-
մէյէ չալըշլուրլար : Պիր պէլտէտէ միւ-
թէշէրրիլէր եէնի պիր նիզամ գալէմէ
ալըրլար : Պաղը տէնիղլէրտէ եինէ
տօնամալար կէօրիւլիւր : Ալէլ ումոււմ
մէտէնի ատտ օլմայան պիր գալմ
իպրէթնիւմա պիր հարէքէթ իպրաղ
խտէր : Իքի շէհիրտէ եանղըն տիւմա-
նը կէօրիւլիւր :

ՄԱՐՏ

1. Մահիթապ Ս. 6 Տ. 20 :

Հապա զարարաբղ . բօլիթ իգատա
տուրդուն ախղուիթա տա : Եբէ յիճէ
եինէ ըզհարը իֆլաա իտէնլէր իշիտի.
ւիր : Խաաթէլէր իլէ իխթիյարլարուն
հալի միւշքիււէշիր . Ձէնկինին պիրի.
սինէ քիււնլէթլի պիր բիանգօ իաա.
պէթ իտէր : Պէլաէնին պիրիսինտէ
շուեու պուլան գըթլըգ իւզէրիւն մա.
հալը մէզպուրէ եբսէր թարաֆլար.
աան զախիրէ եէթ իշտիրիւիր :

8. Մահըն սօն ֆապլը Ս. 7 Տ. 8 :

Հապա տիւմանլը . վէ հէմ պու.
լութլու : Պիր ազայը մէճլիս էֆբեարը.
նա մուխալիֆէթ օլունտուղունտան տօ.
լայը մէմուրիլլէթ ինտէն իաթ իֆա իտէր :
Մէմլէքէթ ին պիրիսինտէ աճայիպ պիր
հապաաիս շուեու պուլուր : Պիր վա.
բօր գումբանեաար ըզհարը իֆլաա ի.
տէր : Հայվանլարտա պիր նէվ իաա.
թէլիբ զուհուր իտէր :

Յ. Մահըն Ղուրբէսի Ս. Յ Տ. 20:

Եաղմուր պուլութլարը կէօք եիւ
ղիւնտէ տօլաչըր . բիւզկեսայ պազը
տէնիղլէրի ալթիւստ իտէր : Բօլիթի
գա պիգարար . էքսէրի օրտուլայ էօ
թէ պէրի հարէքէթ իտէրլէր : Պիր
գըզ կէօնիւլ վիրմիշ օրտուլու պիր ճի
վանտան ճիւտա տիւշտիւլիւ իշին ագ
լընա խիֆֆէթ կէթիրիւր : Հիւքիւմ
տարըն պիրիսի սէյեահաթէ չըգըս
եարը եօլտան ալտէթ իտէր : Գօնաս
լիթ ախպուլթաար իլէ մէշղուլ օլան
լար չօգ զիեան իտէրլէր : Պիր տէվ
լէթ թարաֆընտան պազը անթիգա
լար թահարրիսի իշին ուղաօ պիր
տիեարէ պազը մէմուրլար սէվգ օլու
նուր :

22. Մահըն իլ ք Փասլը Ս. Յ Տ. 26:

Պազը թարաֆլարա եաղմուր եա
ղար . պազը եէրլէրի տէ սէլ պասար :
Էրէյիճէ խասթէլէրէ հէքիմլէր թէ
տաւի իտէր : Թէլէղրաֆլար վասէ

Թաառյա կիզի խապերէն կիտիպ կէ-
ւիր : Պէտէնին պիրիսինտէ բէյղամ
պերիթ Թաառյան պիր տիվանէ զուէր
խտէր :

ԱՊՐԻԼ

6. Մահիթապ. Ս. 9. Տ. 56:

Հապա գարար . պատի նէսիմ
իւֆլէր , պախը ֆերահ խտէր : Պազը
տէվլէթ մէմուրլարը տիկերլէրինին
թէտարիքեաթը հարպիյէսինտէն տո-
ւայը տիւչարը էնտիշէ օլուրլար : Թէ-
լէղրաֆ հապատիպլէրի պիրպիրինի
թէքզիպ խտէր : Համիլէ գարըլարա
ճիւզի պիհուզուրլուդ թարի օլուր :
Պիր գապինէթօ իսթիֆաարնը վիրիր :
Պազը տէնիզլէրտէն եինէ պազը սա-
գաթլըղլար իշիտիւիր :

3. Մահըն սօն ֆապլը Ս. 5 Տ. 6:

Արալըգ արալըգ հապատա պու-
լութլար կէօրիւլիւր : Բօլիթիգա էլան
նամուլիւմ : Պէտէնին պիրիսինտէ ֆալ

պագմագոտա նամտար պիր գարը զու-
հուր իտէր : Նէնի պիր եանկըն աի-
կուրթաար թէէսիս օլունուր : Րէսամ-
լըգտա մէշհուրէ պիր գըզ ալէմին
հայրէթինի միւճիպ օլաճագ սուրէթտէ
պիր րէամ նագշ իտէր : Պիր փափաա
կէճէլէյին մանասթըրըն պիրիսինտէն
Փիրար իտէր :

20. Մահըն զուրրէսի. Ս.6. Տ.12:

Հաճա եաղմուրա մէյիլլէնիր. րիւզ-
կեար էքսիքսիզ : Բօլիթիգա մուալ-
լագտա , հէր թարաֆըն տիբլօմիթ-
լարը մէյտանտա օլան պիր մէսէլէյի
տէվլէթլէրինին միզաճը թարաֆընա
շէքիշտիրիրլէր : Նինէ էհլի մէրագըն
պիրիսի պալօն իլէ հաճայա շըգմաք
թէճրիւպէ էտէր : Պիր գաշ հիւքմտա-
րըն պիրպիրլէրիլէ միւլագաթ էտէ-
ճէքլէրի հաճատիսի շուեու պուլուր :
Հաճատան պիր եօլ թասաովուր օ-
լունուր : Գարընըն պիրիսի տճայիպ
պիր նէսնէ թէվէլիւտ իտէր :

28. Մահըն իւք Ֆասլը. Ս. 15. Տ. 8

Համա ախգարար . բիւզկեար պու
լութարը իբի թարաֆա հարէքէթ
իթաիրի : Փայթաթըն պիրիսինոյ
սոնանմա օլուր : Պիր իւշի պիր միւ
հիմ մաստէ հագգընտա տէվլէթըն
տէն թալիմաթ պէքէր : Էնէպի տիր
մէմալիքտէ թիւճճարըն պիրինին էէ
թիշտիրտիյի մահսուլ էէրլի թիւճճարըն
հասէտինի մուճիպ իլէ պէյնէրինոյ
մուարազա հասուլէ կէլիր : Եքի տէվ
լէթ միյանընտա վազը օլան պիր մէ
տէլէ կիզլիճէ թէպլիյէփէզլիր օլուր :

ՄԱՅԻՍ

5. Մահիթապ. Ս. 7 Տ. 6:

Համա աշըգ . շիշէքէր աշար .
պիւլպիւլէր շագրր . թէֆէրիւճիէահ
լարտա իզտիհամ : Բօլիթիգա տուր
կուն . ճէնկ թարաֆտարլարը մահ
դուն : Պիր մահալտէ պիր էէնի մաստէն

քէշֆ օրունուր : Պիր սիւահ Փապրի-
գաար կէճէ կիւնտիւղ իշէր : Տէնիգին
պիրիսինտէ աուրան տօնանմա հարէ-
քէթէ էմր ալլըր : Թիւճճարըն պիրիսի
պիր խուսուսա ինֆիալ իլէ նէֆաի-
նէ աույի գաատ իտէր : Միւհիմ թա-
լիմաթ իլէ պիր մահալտէն պիր մա-
հալէ թաթարըն պիրիսի եօլա շըգար :

12. Մահըն սօն Փապը. Ս. 4. Տ. 23:

Հալա պուլութլանըր . պաղը էէր-
էրէ եաղմուր տա եաղար : Զօճուգ-
լարըն էքսէրի միւպթէլա օլտուղու
պիր նէվ հասթալըգ պաղը պիւլիւր
ատէմլէրտէ տաիսի կէօրիւլիւր : Բօլի-
թիգա պէլլիսիլ . աիբլօմաթլար թէպ-
տիլի ապ ու հալա թէտարիքինտէ :
Պիր էօմիւր սիլուրթաճըպը յոգհարը
իֆաա իտէր : Շէհրին պիրիսինտէ
եանկըն : Պիր սարսցաա տիւլիւն շէն-
լիքլէրի իճրա օրունուր : Պիր մահալտէ
շըմէնուրֆէրտէն պաղը ապգաթլըգ
վուգու պուլուր :

20. Մահընդուրրէսի. Ս. Յ. Տ. 26

Արիւնքիւ փաթրար . եւ
 եաղմարու ապր : Պաղր օրաուարաւ
 պիր հարէքէթ կէօրիւիւր : Եինէ պա
 դր մահապէր զէլդէլէտէն սարալլըր :
 Պիր տիբլոմաթ խաաթալանր : Պիր
 պիւյիւք դաթ աթ տան տիւշէր : Տէվ
 լէթին պիրիսի իլէրուտէ պիր սէրիլի
 ումումի թէտարիքի իլէ մէշդուլ օլուր :
 Ենլի հիւնէր պիր չօճուգ դահիր օլուր :
 Տէսամրն պիրիսի դաղէթաճըլլըղա հա
 վէս իտէր : Հիւքմաարըն պիրիսի սէյ
 եահաթա շըգար :

27. Մահըն իւք Փասլը. Ս. 3. Տ. 30:

Պու Փասլըն Էվլէլի եաղմարլու .
 սօնրա հապա աշար : Բօլիթիգա հալա
 ույգուտա : Քի չիք տէվլէթին պիրի
 սինտէ պաղր կէօնա թէտարիքեաթ
 կէօրիւիւր : Ապէթ մօտա պիր զէննէ
 Էլպիսէսի իճատ օլունուր : Շէհրին
 պիրիսինտէ պիր մէգօրլըգ մուարա .

դասը զուհուր էտէր : Պիր պանքէր
իֆլաաս չըգար : Պագը ալայլար սի-
լալարընա կիթմէք իւզրէ եօլա ըէվտն
օլուրլար : Իքի տէվլէթ արասընտա
պիր թիճարէթ ահտնամէսի իւզա օ-
լունուր : Պիւյիւք պիր զաթ վէֆաթ
էտէր :

ՅՈՒՆԻՍ

3. Մահիթապ. Ս. 5. Ը. 26:

Հաւա տչըգ . կիւնէշ սըճադ : Կա-
ղէթալէր էսկի մէսէլէլէրտէն պահա ի-
տէրլէր : Պիր տէվլէթտէ պապը տա-
լիլի վէ էհէմիյէթսիզ մէսէլէլէր զու-
հուր իտէր : Շէհրին պիրիսինտէ պիր
գալպազան շէրիքլէրի իւէ ախազ ու կի-
րիֆթ օլունուր : Սըրգաթ սըգճա ի-
իշիտիլի : Պիր տէվլէթին վիւքէլա-
սընտան պիրիսի իսթիֆասընը վէրիր :
Թէլէկրաֆիտնէնին պիրիսինտէ աախ-
թէքեարլըգ վուգու պուլուր : Պիր ըր-
մադ ճօշուպ ճիվարընա խայլը զիյան

վերիւր : Գէօլիւնիւն պիտիսի կիրան
պէհա պիտի թաշ պուլուր :

11. Մահըն սօն Քաալը. Ս. 2. Տ. 3:

Հօտօս թիւղկեալը պաշլար . տէ-
նիղլէր ալթ իւսթ օլուր : Տիբլօմաթ-
լար քէօլէրտէ . մէճլիալէր թաթիլ :
Պիր վառիաա նէֆի օլունուր : Շէհրին
պիրիմին աղնիյաաղնուա ըզգապէթ
հաւապէ կէսիւր : Մահքէմէնին պիրիաին
տէ աճայիպ պիր տափա ըսէթ օլու-
նուր : Իքի նամղէտ մապէյնինտէ տիւ-
էլլօյա գարաար վերիւր :

8. Մահըն զուրրէսի. Ս. 3. Տ. 20:

Հափա էփէլի աշար , սօնրա պու-
լութ գափլար : Հաաթալար խիլէշիր :
Բօլիթիգա հալա առիին . աէվէթլէր
պիրպիլլէրինէ թէպրիքնամէլէր էա-
ղարլար : Տէնիգին պիրիաինտէ պիր
կէմի միւսաառէմէսի : Ավօգաթլար ըն-
վայիշտէ : Պիր եէնի իշրէթ իճաա օ-
լունուր :

25. Մահըն իւք Փապը. Ս. 6. Տ. 3:

Արձազլար պաշլար, բոյրաղ արա-
տա հաւայը սերինլէնաիրիր. պաղը
կիւնէչ իւն գարըղըգ եաղմուր սերբէ-
լէաիյինուտէն էլէյի/ սաղմա կէօրիւլիւր :
Հալա հիչ պիր տէվլէթ տէ բօլթիգա-
ճա պիր մուսալէլէ կէօրիւլմէգ : Պիր
սահիպ սերվէթ վէ նուֆուսա դաթ շա-
շապը տիւյիւն եափար : Սէլտէն պիր
քէօփիրիւ խարապ օլուր : Նէնի պիր
թօի իճատր : Փէր իլէրտէ պիր մէմուր
նալէաճ իթիպարտէն տիւշէր :

ՅՈՒԼԻՍ

2. Մահիթապ. Ս. 4. Տ. 30:

Պու Փապըն էվվէլի արձաղ աօնու
պիր աղ սերինլէշիր - Բիւշիւք պիր
հիւքիւմլէթ պիւյիւք պիր մէճլիս աղա-
խտէր : Խնամնլարտա օլտուղու կիպի
հայվանլարտա տա պիր աղ հաւթալըգ
վար : Նէհրին պիրիսինտէ պիր միւ-
քէմմէլ էպնիյէնին թէմէլլէրի տիւրլըր :

Պազը եէրլէրտէ սու գըթլըղը : Թէ.
լէկրաֆ գարանլըգտա գարա խապէր
կէթիւրիւր : Ուզագ պիր պէլտէտէ եան.
կըն : Գարընըն պիրիսի աճալ աճայիս
պիր շէյ տօլուրուր :

9. Մահըն սօն Փասլը. Ս. 4. Տ. 30.

Կիւնէշ սըճագ ըլւզկեար սէրին :
Պիր պիւլիւք զաթըն բէնտի նէֆսինէ
սուլի գաստը իշիտիւիր : Անթի րա
բէշֆի իջին պիր գաշ ատէմ եիւքսէք
պիր տաղըն թէփէսինէ շըգարլար :
Պիր նէվ եէնի կաղ իճատը : Իքի տէ.
նիղի պիր պիրինէ գաթմաք թասաւ.
վուր օլունուր : Մէմալիքին պիրիսին.
տէ պիր տիվանէնին սէօղիւ կէլիր շը.
գար : Պիր կէօմրիւք մէսէլէսինտէն
տօլայը իքի տէվլէթին արաաը պիրաղ
աշըլըր :

7. Մահըն զուրրէսի. Ս. 0. Տ. 5:

Բիւզկեար եօգ . սըճագ շօգ : Բօ.
լիթիգատան խապէր եօգ : Պիր պէլ-

տէտէ պապը պիւյիք զաթլար մահ
պէսէ իւզա օլունուրլար : Պիրիսի պիր
նութ ք իտէրքէն պայըլըր : Շէհրին պի
րիսինէ ֆաթիհ օլարագ ափտէթ էտէն
ասկէր տուխուլ իտէր : Մէմլէքէթին
պիրիսինտէ երնէ պիր եանկըն զու
հուր իտէր :

25. Մահըն իւք ֆապլը. Ս. 7. Տ. 3:

Հաւա եաղմուրա մէյիլէնիր . հա
վատա սըղլէթ շօղալըր . պապը հաա
թալըղլար տա իշիտիլիր : Բօլիթիքա
իշին զաղէթալար իյի եաղար : Պաղը
մահալլէրէ չէքիրկէ եաղար : Իքի
պիւյիւք մէմուր պէյնինտէ պիր մաա
տէտէն տօլալը իթիլաֆը էֆքեար
զուհուրա կէլիր :

ՕԳՍՍՏՈՍ

2. Մահիթապ. Ս. 3. Տ. 30:

Եաղմուր պուլութլարը հաւատա
տօլալըր . կիւնաիւղ սըճագ կիճէ սէ

րին . պաղը քէ , Քսիզի քէր պաղ կէս .
 Թէրի : Միւսի Քին պիւրիս պիւր պիւ .
 յիւր թարիս գալէմէ ալմայա պաղլար :
 Պիւր տիբլումաթ՝ մէմարիցէ թինտէն իս .
 Թիֆա իւէ թէնհանիչին օլմայա գարար
 վիւրի : Գլրտա մաղարանըն պիւրի .
 աինտէ պիւր գաղ քիչի հայտուալար .
 տան գաղըպ պէյթութէթ իտէր :
 Պիւր հիւքիտար գարար հասթալանըր :

10. Մահըն աօն Քապը . Ս . Օ . Տ . 6 :

Հապա լտառ . թիւղկեար կիւնէչ
 արձագ . հէրիկէրտէն տման ուղագ :
 Բօլիթ իգա յիմէյէ գօրգու վիւմէղ :
 Սարայըն պիւրիսինտէ տիւյիւն օլուր :
 Ահալիսի էհը հիւնէր պէլտէնին պիւրի .
 տինտէ թէլէկրաֆ իւէ ըէամ տիւշիւր .
 մէք թաապվուր օլունուր : Իքի ու .
 Քաղ հիւքիւմէթ պէյնինտէ ճուղի
 պիւր արագիտէն տօլայը մուարաղա
 զուհուր իտէր : Շըմէնարֆէր կէշէր .
 քէն պիւր քէօրրիւ երգըլըր : Փախա .
 սըն պիւրիսի պիւր գըղ իւէ Քիւար ի .
 տէր :

17. Մահըն զուրրէսի Ս. Յ. Տ. 6:

Հաճատա պուլութլոր ասուշըր .
տէնիզլէր ուսլանըր : Պիւլիւք տէվ-
լէթլէրտէ ասայիշ պէր.բէմալ . բիւ-
շիւքլէրտէ պազը գիյլ ու գալ : Զալի-
րէ պօլ : Շէհրին պիրիսինտէ պիր բի-
լիտէ թէմէլի աթըլըր : Տէվլէթին պի-
րիսի վաղ իթտիյի եէնի նիզամ տէ-
պէպինտէ ասալիսինին հիւանիւ թէվէճ-
հիւհիւնիւ գաղանըր : Պիր նամուար
զամթըն զի.րրինէ փայթ ախթըն պիրի-
սինտէ թաշ տիքիլիւր :

25. Մահըն իւք Փապլը Ս. 6. Տ. 6:

Հաճա կիւնտիւղ սըճաղ . կէճէ
նէմլար : Աւֆաղ թէֆէք քէյֆսիզլիք :
Բօլիթիզա սաղլամ . տէվլէթլէր պիր-
պիրինէ հէտիյէ կէօնտէրիւր : Էքինլէր
թարլալարտան իյի գալգար : Պիր
տէվլէթ ասալարը տախիլի տաիրէ-
սի իթաամթ օրւնուրլար : Պիւլիւք
զամթըն պիրի նասպէճա պիր հարէքէթ .

տէ պուլունուր : Տէհէթլու պիր ճի.
նայէթ վուգու պուլուր :

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

1. Մահիթապ. Ս. 6. Տ. 6.

Հապա սերինլէշիր. սօն պահար նէ.
սիւի պաշլար : Իքի հիւրմտարլար պիր.
պիրլէրիլէ սըգը միւլադաթ տա : Նէնի
պիր շէհիր պինա օլունուր : Պիր մէք.
թէպ թալէպէսի էշը ֆէսատա էօն
այագ օլուր : Շէհրին պիրիսինտէ
շիւքէ վէ գօրգու իւղէրինէ շուեու
պուլան պիր հապատիա՝ քէօթրիւմ
պիր գըղըն էվլէնմէսի սէպէպինէ ու.
նուտուլուր : Պիր պանքեր տէվլէթին
պիրիսինէ քիււնյէթլի էօսիւնճ ազշէ
վէրիր : Իքի շըմէնարֆեր եէքտիկէ.
րինէ լապթ օլունուր :

8. Մահըն սօն ֆասլը. Ս. 4. Տ. 9:

Հապա փոյրաղ. տերեատէ կէմի.
լէրին եէլքէնլէրի տօլար : Պիր մէմուր

եօլա չըգար : Պիր սահիպ սէրվէթ
 դաթ՝ պիլտէն պիրէ ֆադրը հալէ
 տիւշար օլուր : Պիր շէհրին վիրանէ
 լէրինտէն անթիգալար պուլունուր :
 Աշըգ տէնիդտէ պիր կէմի փարշաւա-
 նըր : Ինանըլմաղ պիր հափաաիա շու-
 եու պուլուր :

5. Մահըն դուրրէսի. Ս. 7. Տ. 5:

Հափա եափաշ եափաշ տօգունադ-
 լանըր : Պիրպիրլէրիլէ տարաւարը պիր
 աղ աշրգ օլան իքի տէվէթ խըամ
 օլուպ խասիմլիրտէն ֆէրադաթ կէլիր-
 լէր : Ախգուիթա դարաւարդ : Պիր շէ-
 հիրտէ եանկըն : Պիր դադէթա մէն
 օլունուր : Շէհրին պիրիսինտէ էհէմի-
 յէթսիզ պիր մատտէտէն տօլայը պիր
 խայըր գիյլ ու գալ վուգու պուլուր :

22. Մահըն իւք ֆասլը. Ս. 0. Տ. 59:

Հափա էվէլէքի կիպի . եանի ու-
 դուդ : Բօլիթիգատա հափատան գալ-
 մաղ, Հիւքիւմտարըն պիրիսինին տիւն-

Եւ այն պիտի եզրափակուի : Պիտի ին-
թիյապի տիրութեամբ ըն նստի գոհա ին-
թիզար օղունուր : Մէջէքէթին պիտի
արնոտն տէվէթին պիտի արնէ պիտի
հէյնէթի մէպուսէ կէօնտէրիւր : Պիտի
պէլտէտէ չէքիրկէ զուհուր իտէր :
Պիտի փայթախիտա պիտի իտնէ տէֆ-
թէրի բիւշաա օղունուր : Այնթ մա-
հիւր պիտի տօղանաւրընը փէյաա օղուր :

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

6. Մահիթապ. Ս. Օ. Տ. 6:

Հապա լաթիֆ . բէնճայէր մահաու-
լու զանիճէ պիչէր : Բօլիթիզա տա
զարարարդ : Տէվէթին պիտի արա-
ֆընտան պիտի մահալէ օրտու սէվգ օ-
լունուր : Աւղազ պիտի պէլտէտէ աա-
հիւ պէրվէթ պիտի զաթ վէֆաթ իտիւ
խաւրաթ իչին բիււնէթի մէպուս
վասիյէթ իտէր : Պիտի մէջէքէթին պի-
րիտնտէ իքի օրթազ պէյնիտէ պիտի
մուտրազա զուհուր իտիւ հալ ու

Թէպէտք տիկեր պիր տէվլէթին Թի-
ճարէթ մէճլիսինէ հէվալէ օլունար :

5. Մահըն սօն Փապը. Ս. 9. Տ. 7 :

Հաւա պօղար . լիւղկեար շիտ-
տէթլէնիր . տօլա պուլաթլարը տա-
տօլաշըր : Պէլտէնին պիրիսինտէ պու-
լունամ մէֆիր ափտէթ իշին տէվլէ-
թինտէն էմր պըր : Էսկիտէն պիր
խաաթ պըրթ Թէվաթուրու : Պիր մա-
հալտէն պիր մահալէ ջրմէնտըֆէր ին-
շապը Թաապփուր օլունուր : Մէշհուր
պիր լուհպան վէֆաթ խտէր :

22. Մահըն դուրրէսի. Ս. 8. Տ. 9 :

Պու Փաարլաա կեահ լօտօա էսէր
կեահ փօյրաղ . հաւա տա պաղը ա-
շար . պաղը դափար : Պիր պիւլիւք
դաթ աթ տան տիւշէր : Զախրէ կիպի
իւղիւմ տաիսի պօլ : Պիր մէմլէքէթին
դապրիաթ անընտա պիր մաւարաղա
փուդու պուլուր : Պիր եէնի իհտաա
Թօի Թէճրիւպէ հէնկեամընտա ույ-

զունսուղճա փաթ լայարագ էփէ յիճէ
ճան ասպաթ լանըր :

• 29. Մահըն իւք Փասլը. Ս. 4. Տ. 3.

Բոյրաւ տուրմաղ էսէր . եաղմուր
էէր էէր սէրբէլէր : Պիր էէնի տիբլո.
մաթ հայլը շէօհրէթ քէսպ իսէր :
Պիր տէվլէթ տէ սըգ սըգ մէճլիս : Պիր
փայթ ախթ տա տօնանմա օլուր : Ֆապ.
րիգաթ օրուն պիրիսի աղ վազըթ.
տա շօղ սէրվէթ է մալիք օլուր : Ա.
Փաղ պիր տէվլէթ տէն թարղիյէ տա.
վա օլունուր : Աէօլիւն պիրիսինտէն
պիր նէվ թաշ իխրաճ օլունուր : Ի.
թիպարլը պիր մէմուր նէֆի օլունուր :
Պիր դարը իւշ շօճուղ տօղուրուր :

ՆՈՅՆՄԲԵՐ

6. Մահիթապ. Ս. 8. Տ. 6 :

Հավա կիթաիքճէ սօվուր . տէնիղ
ալթ իւսթ : Տէնիղին պիրիսինտէ տօ.
նանմա : Պիր մէմուր տէվլէթ ինտէն

Թալիմաթ պէքէն : Պազը միւթէն
 րիւն եէնի պիր նիզամ Թէէսիսի իւն
 մէշղուլ օլուր : Պիր զէնկին գըզը
 քէնտիսինի բիանգոյա գօր : Եթրաֆ
 տա գար պուլութլարը տօլաշըր :

14. Մահըն սօն Ֆաալը Ս. Օ. Տ. Օ :

Սօվուդ գըշ բիւզկեարլարը պաշ
 լար : Բօլիթիգա տէնիգի տէ օլտուգ
 ճա տալղալը իսէ տէ Թօփ սէսի իշի
 տիլմէզ : Թօփ չարշը փաղարտա :
 Սէվտաքեարըն պիրիսի նէֆսինէ սույի
 գաատ էտէր : Մահիպ սէրվէթին պի
 րի սաղըղընտա միրասընը Թազսիմ
 էտէր :

21. Մահըն զուրրէսի, Ս. 1. Տ. 19 :

Տաղլարտա Թէքէլէրտէ գար ալըր,
 աղամլար պէյազ եաշմազ պիւրիւնիւր :
 Տէնիգլէր ալթ իւսթ : Բօլիթիգա եի
 նէ սաքին : Պիր պէլտէտէ ումումա
 նաֆի պիր շիւքէթ Թէէսիս օլունուր :
 Պիր կէնճ գըզ եօլտա հայտուալար

տան իտամ օլունուր : Թաաճիւպիւ
պիր սըրգաթ վուգու պուլուր :

29, Մահըն իւք Փասլը, Ս, 9 Տ, 10:

Հաւա գարարսըզ : Բօլիթիգա
էսքի հալինտէ : Մաղուլ իթիյար
վիքէլատէն պիրիսի եինէ մէսնէտէ
կէչէր : Պէլտէնին պիրիսինտէ մէզ
հէպճէ պիր իճրայի ային էանասընտա
պաղը կիւնա գարըչըզլըզ վուգու
պուլուր : Փայթաթիթըն պիրիսինտէ
պիր ճանի տարլըր : Պէլտէնին պիրի
սինտէ պիր պիւյիւճի գարը զուհուր
էտէր : Պիր Փագըրու ճէսիմ պիր բի
յանգօ չըգար : Գըզըն պիրիսի բէտէ
րինին իսանէսինտէն Փիրար իւէ պիր
մանասթըրտա պուլունուր :

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

6, Մահիթապ, Ս, 9 Տ, 6:

Կեանհ եաղմուր , կեանհ գար , հէմ
չէտիտ : Տէվլէթին խալիրիսինին պիր

Եւրոն յիւսկէթի պիր իսթիգրադ
 իտէճէյի լազըրառը մէյտան ալըր :
 Ախալուիթա զարարառը : Պիր պիւյիւք
 զաթըն պիրիսի խանէսինտէն կիճէլէյն
 Փիրար իտիպ պիր տահա կէօրիւնմէզ :
 Տէվլէթին պիրիսի պիւտճէ մուվազէ
 նէսի իլէ մէշղուլ : Նինէ գարընըն պի-
 րիսի տճալ աճայիպ պիր նէսնէ թէ-
 վէլլիւտ իտէր : Գարաւտա , տէրեւտա ,
 Փուրթունա :

13. Մահըն սօն Փասլը, Ս. 7 Տ. 9 :

Սօվուգ տէրէճէյի նիհայէյէ վա-
 արլ օլուր : Նիւքսէրլէրտէ գար , տէ-
 րէլէրտէ թիփի : Բօլիթիգա հափասը
 տա պիր ազ սիսլի , տնճագ ազըլ իր-
 մէզ : Գրալըն պիրիսինին իսթիֆասը
 լազըրառը եինէ մէյտանէ չըգար :
 Փայթաթըն պիրիսինտէ տօնանմա :
 Պիր գալօլազան գարը թէվգըֆ օլու-
 րուր : Աչըգլարաւա Փուրթունա չօգ .
 պիր կէմի զարգ օլուր :

20, Մահըն զուրրէսի, Ս, 6 Տ, 17:

Հապա լօտօսա չեվիրիր • տէնիզ
տահա պէթէր գուտուրուր : Պիր տիր
լօմաթ Էվլէնիր : Քէօյիւն պիրիսինին
ճիվարընտան պիր Էէնի մատէն իւ
րաճ օլունուր : Մէմլէքէթին պիրիսին
տէ պիր Էանաֆ մուարազասը գու
հուր իտիպ հիւքիւմէթին միւտախէլէ
սի իլէ Կիւճ հալ պասաղըրըր :

28 Մահըն իւք Փասլը, Ս, 5 Տ, 10:

Հապա Էինէ պիգարար : Հէքիւլէր
օլտուգճա ըվալիշտա : Բօլիթիգա պիր
սարին տէրեայէ պէնգէր • իլէրուտէ
տախի պիր պօրա գուհուր իտէճէյի
հագգընտա շիմտիքի հալ հիչ պիր Է
մարէ կէօրիւլմէզ : Մէտէնիյէթ Կիւ
նէշի զուլմէթի վահշիյէթի Էօնիւնէ
գաթըպ ճապէճա նէֆի իթմէքտէ :
Պիր հիւքմտարըն նութգու ումումէն
չօգ թէէսիրի միւճիպ օլուր : Տէվլէ
թին պիրիսինին հուտուտու պօյունա

ալաղը թապուրլար սէվգ օլունուր ,
այելքի սէնէյի ճէտիտի իսթիգալաւ ի-
շին : Նինէ եիւճէ տաղլարա գառ
պաշլար , տար պօղաղլարտան քէր-
վան կէշէմէյ . պէնիմ էլիսաէքի
տիւրպին տէ ալթըզ պօղնտան իւր-
րուսինի աէշէմէյ :



Ի Լ Ա Վ Ե Ի

ՍԱԼՆԱՄԷ

ԸՍԹԱԹԻՍԹԻՔ

Իշպու Սթաթիսթիզ Սալնամէի
Գամէրտէն այնէն թերծիւմէ
օլունմուշ իտիւկի էվէլճէ
խասսէթէն իլան օլընլը

ՏԵՎԼԵԹԸ ԱԼԻՅԷ

Փայտիչոյն , ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ ԻՒԼ
ՀԱՄԻՏ ԽԱՆ ՍԱՆԻ ,

Թարիխի վեճատէթի 1842, եա-
նի Օսմանյը Թարիխի 1258, շաադան
16,

Թախթա ճիւլիւտի 1293 շաադան
12:

Փայիթախթ , Հաթանպօլ ,

Ահալի ,

Եւրոբատա	971,000
----------	---------

Ասիատա	17,336,465
--------	------------

Աֆրիգատա	20,510,000
----------	------------

38,817,465

ԱԼՄԱՆԻՍ.

Գրաւ, ԿԻՅԵՕՄ,

Թարիխի վեճատէթի 1797 մարտ
22,

Թախթա ճիւղիւսի 1861 նոյեմ-
բեր 2,

Թարիխի իզտիվաճը 1829 յունիս
11,

Գրաւիչաար՝ Սաքա կրանտուգաար
միւթէվէֆֆա Շարլ Զրէատէրիբին գը-
ղը Լաիդ Օլիւսթ Գաթէրին :

Փայլթախթ Պէրլին :

Ահալիսի 51,746,555 :

— —

Ա.ԻՍՏԲՒԱ.

Գրաւ ԶՐԱՆՍՈՒԱ ԺՕԶԷՖ ,

Թարիխի վեճատէթի 1830 օգոս-
տոս 18 :

Թախթա ճիւղիւսի 1848 հսկանեմ
բեր 2 :

Գրաւիչասը մի թէվէֆֆա Պապի-
էրա գրաւը Մաքսիմիլիէն Ժօղէնին
գըզը Մարի Էլիզասլէթ Էօթէնի :

Վէլիի ահտ Արշիտուք Բօտօլֆ :

Ահալիսի 38,700,000 :

ՍԲԱՆԵԱ.

Գրաւ ԱԼՖօնս 12ինճի :

Թարիլսի վէլատէթի 1857 յուն-
վար 28 :

Թախթա ճիւղիւսի 1875 :

Փայիթախթ Մատրիտ :

Ահալիսի 8,096,800 :

ԻՍՎԷՃ—ՆՈՐՎԷՃ

Գրաւ ՕՍԿԱՐ ՉԻՆՃԻ :

Թարիխի վէճատէթի 1820 նոյեմբեր 21 :

Թարիխի իզտիվածը 1857 յունիս 6 :

Գրաւիչաար Սօֆի ՎԻԼՀԵՅՆ Մաւրիաննէ Հանրիթ :

Փայիթախիթ Սթօգօլմ :

Ահալիսի 4,383,291 :

ԶՎԻԶԷՐԱ

Ճուճ հուրէյէթ

Բէյիսի ճոււմհուր ՏՕԲԹՕՐ ՄԱՐԲԻ :

Փայիթախիթ Պէրն :

Ահալիսի 2,669, 147 :

ԻԹԱ.ԼԻԱ.

Գրաւ ՀՈՒՄՊՐԻԹ :

Թարիլի վեճատէթի 1844 մարտ
14 :

Թախթա ճիւղիւսի 1878 հոկտեմբեր
11 :

Վելիի ահա Վիկթօր Էմմանուէլ
Ֆերտինանս :

Փայիթախթ Բօմա :

Ահալիսի 27,482,172:

ՊԵԼՃԻԳԱ.

Գրաւ ԼԵՕՔՕԼՏ 2 ինճի :

Թարիլի վեճատէթի 1835 ապրիլ 9:

Թարիլի ճիւղիւսի 1866 նոյեմբեր
17:

Փայիթախթ Պրիւքսէլ :

Ահալիսի 5,403,006 :

ԲՕՐԹՈՒԳՍԱԼ

Գրաւ ՏՕՆ ԼՈՒԻ :

Թարիխի վե՛լատեթի 1838 սեպտեմբեր 31 :

Թախթա ճիւլիւսի 1861 :

Թարիխի իզտիվաճը 1862 :

Գրալիչասը Իթալիա գրալը միւթեվեֆֆաւիկթ օր Էմմանուէլին գըղը :

Փայիթախթ Լիզալօն :

Ահալիսի 4,298,188 :

ՖԻԼԵՄԵՆԲ

Գրաւ ԿԻՅԵՕՄ Յիւնճի :

Թարիխի վե՛լատեթի 1817 փետրւար 19 :

Թախթա ճիւլիւսի 1849 մայիս 12 :

Թարիխի իզտիվաճը իքինճի տէֆա օլարագ 1878 հոկտեմբեր 1 :

Գրալիչասը վալտէք բրէնսլիյի վասիսինին իւջիւնճի գըղը Էմմա :

Փայլիթախիթ Լուսէ :
Ահապիտ 3,942,792 :

ՏԱՆԻՄԱՐԳԱ.

Գրաւ ՔՐԻՍԹԻԱՆ Գուհնճը :
18 : Թարիխի վերապէթի 1818 ապրիլ
15 : Թախիթա ճիւղիւսի 1863 յունվար
Փայլիթախիթ Գօփէնհակ :
Ահապիտ 1,940,000 :

ԲՈՒՍԻԱ.

Գրաւ ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ՆԻՔՕԼԱԵԷ.
Վից 2 ինճի :

Թարիխի վեճատէթի 1818 ապ-
րիւ 20 :

Թախթա ճիւղիւսի 1855 մարտ 1:
Փայիթախթ Բեթրապուրկ :
Ահալիսի 86,586,000 :

ԻՆԿԻԼԹԵՐՐԱ

Գրալիչա ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻՆԱ ՎԻՔ-
ԹՕՐԻԱ :

Թարիխի վեճատէթի 1819 մա-
յիս 24 :

Թախթա ճիւղիւսի 1837 յունիս 21:
Վելիի ահտը բրէնա տը Կալ :
Փայիթախ Լօնտրա :
Ահալիսի 34,160,000 :

ՖԲԱՆՍԱ.

Ճոճհուրէյէթ

Րէյիսի ճուճհուր ժիւլ Կրէվի :

Միւշարիւէյհ Էէտի աէնէ Իշին

ինթիսապ օլունմուշ տուր :

Փայիթաիթ Բարիս :

Ահալիսի 36,905,788 :

ՄՕՆԱԳՕ ԲՐԷՆՍԼԻՅԻ

Բրէնս ՇԱՐԼ Յիւնճի :

Թարղը իտարէսի մէշրութա օ

լուպ' հաքիմլյէթի իտարէ բրէնսաւէ
տիր :

Ահալիսի 7,450 :

ՍԸՆ ՄԱՐԻՆՕ

ՃԱՏԿԱՆԵՐԵՅԵՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺԱՆԹԵԼԻԿԱԿ ԻՐ
ՔԻ ՎԱՍԻ :

ԱՀԱՂԻԱԻ 7816 :

ԵՌԻՆԱՆ

ԳՐԱՆ ԶՕՐԶԻ :

ՓԱՅԻԹ ԱԻԻԹ ԱԹ ԻՆԱ :

ԱՀԱՂԻԱԻ 1,437,026 :

ԻՐԱՆ

ՇԱՀ ՆԱՍՐԵՏՏԻՆ ԽԱՆ :

Փայիթախթ Թէհրան :

Ահալիսի 6,500,000 :

Զ Ի Ն

Գրաւ ԶՈՒՆԿ—ԶԻ և

Թարիսի վէլատէթի 1854 Նոյեմբեր 5 :

Վասիի տէվլէթ բրէնա ԳուՆԿ :

Փայիթախթ Փէքին :

Ահալիսի 433,447,000 :

Ճ Ա Բ Օ Ն

Միգաուո՝ Եանի գրաւ ՄՕԹՍ
ՀԱՅՏՈՒ :

Փայլիթախի Միյադօ վէ նէսօ :

Ահալիսի 33,623,379 :

— —

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ

Իմփէրաթօրիչա : վիկթօրիս.

(Ինկիլթէրրա գրալիչասը) :

Փայլիթախի Դալքիւթթա :

Ահալիսի 239,404,600 :

— —

ՀԱՊԷՇ

Գրալ ԺՕՀԱՆ Չինճի :

Թախթա ճիւլիւսի 1867 :

Փայլիթախի Ղուհաուր :

Ահալիսի . . .

— —

ԶԷՆԿԻՊԱՐ

Փատիշահ ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԵՐՂՇ ՊԻՆ
ՍԱՅԻՏ :

Փայլթալաթ Զէնկիպար :

Ահալիաի 750,000 :

Ֆ Ա Ս

Սուլթան ՄՕԼԼԱ ՀԱՍԱՆ :

Փայլթալաթ Ֆաս :

Ահալիաի 6,500,000 :

ՄԱՏԱԿԱՍԿԱՐ

Փայլթալաթ Թանանարիօ :

Ահալիաի 4,000,000 :

ԱՄԵՐԻԿԱ.

ՃՈՒՏԿՈՒՐԷՅԵՐ

Բէյիսի ճուղհուր ՀԱՅՍ :

Միւշարիւէյն տէօրթ աէնէ Իչին

միւնթէիսիս տիր :

Փայիթաիսթ Նիւ Եօրդ :

Ահալիսի 37,223,337 :



ՊՐԱԶԻԼԵԱ.

Գրալ Բէթրօ 2 ինճի :

Փայիթաիսթ Բիօ տը Ժանէյրօ :

Ահալիսի 10,108,291 :



ՄԷՔՍԻԳԱ

ՃՈՒՏ ԿՈՒՐԷՅԵՐ

ՐԷՅԻՄԻ ՃՈՒՄՀՈՒՐ ԲՈՒՐՅԻՐՈ :

Փայլիթ ախիթ Մէքսիգո :

ՐԷՅԻՄԻ ՃՈՒՄՀՈՒՐ ախիթ ալէնէ Ի-

լին միւսիթէլիալ ախիթ :

Ահալիալ 9,279,790 :



ՍԷԼԱԹԻՆԻ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

Ե Ա Ն Ի

ՇԻՄՏԻՅԷ ԳԱՏԱՐ ԹԱԽԹԱ ԶԸԳՄԸՇ
ՕԼԱՆ ՕՍՄԱՆԼԸ ՓԱՏԻՇԱՀԼԱՐԸ

1 ինճի փառիշահ Սուլթան Օսման :
799 տա (Օսմանյը թարիխի) թախ-
թա ճիւլիւսի :

70 սէնէ եաշատը :

2. Սուլթան Օրխան :

726 թախթա ճիւլիւսի :

81 սէնէ եաշատը :

3. Սուլթան Մուրաա խանը Էվլէլ :

761 թախթա ճիւլիւսի :

65 սէնէ եաշատը :

4. Սուլթան Պայաղիտ Էվլէ (Եւլ-
տըրք՝ թէսմիյէ օլունան) :

791 թախթա ճիւլիւսի :

44 սէնէ եաշատը :

5. Չէլէպի Սուլթան Մահմուտ խանը
Էվլէ :

816 թախթա ճիւլիւսի :

43 սէնէ եաշատը :

6. Մուրատ խանը սանի :

824 թախթա ճիւլիւսի :

49 սէնէ եաշատը :

7. Ֆաթիհ Սուլթան Մէհմետ
խանը սանի :

855 թախթա ճիւլիւսի :

63 սէնէ եաշատը :

8. Պայաղիտի սանի :

886 թախթա ճիւղւածի :

63 սէնէ եաշատը :

9. Եաւուղ Սուլթան Սէլիմի Էփէնէ :

904 թախթա ճիւղւածի :

52 սէնէ եաշատը :

10. Սուլթան Սիւլէյմանը Էփէնէ :

926 թախթա ճիւղւածի :

74 սէնէ եաշատը :

11. Սուլթան Սէլիմի օսանի :

974 թախթա ճիւղւածի :

53 սէնէ եաշատը :

12. Սուլթան Մուրատը սալիա :

982 թախթա ճիւղւածի :

50 սէնէ եաշատը :

13. Սուլթան Մէհմէտը սալիա :

1003 Թախթա ճիւղիւսի :

38 սէնէ եաշատը :

14. Սուլթան Ահմէտ Էփէլ :

1012 Թախթա ճիւղիւսի :

28 սէնէ եաշատը :

15. Սուլթան Մուսթաֆա Էփէլ :

1026 Թախթա ճիւղիւսի :

16. Օսմանը սանի :

1027 Թախթա ճիւղիւսի :

17. Սուլթան Մուրադը լապի :

1032 Թախթա ճիւղիւսի :

28 սէնէ եաշատը :

18. Սուլթան Իպրահիմ :

1049 Թախթա ճիւղիւսի :

34 սէնէ եաշատը :

19. Ալէք Սուլթան Մուհամմէտ
սանի :

1058 թախթա ճիւղիւսի :

53 սէնէ եաշատը :

20. Սուլթան Սիւլէյման սանի :

1099 թախթա ճիւղիւսի :

51 սէնէ եաշատը :

21. Սուլթան Ահմէտ սանի :

1102 թախթա ճիւղիւսի :

54 սէնէ եաշատը :

22. Սուլթան Մուսթաֆայը սանի :

1106 թախթա ճիւղիւսի :

41 սէնէ եաշատը :

23. Սուլթան Ահմէտ սալիս :

1115 թախթա ճիւղիւսի :

66 սէնէ եաշատը :

24. Սուրբ ան Մահաճառ Էվդէլ :

1113 թախթա ճիւղիւսի :

60 սէնէ եաշատը :

25. Սուրբ ան Օսմանը ապիւս :

1168 թախթա ճիւղիւսի :

60 սէնէ եաշատը :

26. Սուրբ ան Մուսթաֆայի ապիւս :

1171 թախթա ճիւղիւսի :

58 սէնէ եաշատը :

27. Սուրբ ան Ապարիւլ Համիտ :

1187 թախթա ճիւղիւսի :

66 սէնէ եաշատը :

28. Սուրբ ան Սէլիմի ապիւս :

1203 թախթա ճիւղիւսի :

48 սէնէ եաշատը :

29. Սուրբ ան Մուսթաֆայը ըսպի :

1222 Թախթա ճիւղիւսի :
30 սէնէ եաշատը :

30. Սուլթան ՄաՀմուտու սանի :
1223 Թախթա ճիւղիւսի :
56 սէնէ եաշատը :

31. Սուլթան Մէճիտ :

32. Սուլթան Ապտիւլ Ազիզ խան :
1277 Թախթա ճիւղիւսի :
48 սէնէ եաշատը :

33. Սուլթան Մուրատը խամիս :

34. Սուլթան Ապտիւլ Համիտ խան :
1293 Թախթա ճիւղիւսի :



ԻՇԽԱՆԻ ԳԱԶԱՄԻԱՏԱ ՄԵՎՃՈՒՏ
ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ ՄԻՆՏԵՐԻՃԱԹ

ԵԱՀԻՅԷ

Մազապատկէ

3

Քիւսիւք

6

Քէօյլըք տէրէթ լէրփն եւ վիթ
տէնէ վիթ լէրփ

7

Գաղաթիւ

9

ԻԼԱՎԷԻ ԳԱԶԱՄԻԱ

Տէվլէթ լէր հաղգընաւ մա
վաւաթ

39

Սէլաթ ինի Օսմանիյէ , եանի
շիւսիյէ դաւաթ թափաւ
շլափըլ օլան Օսմանըլ մա
տիշաշլաթը

57

معارف نظارت جلیله سنک و خصتیه

طبع و نشر اولی و ثانی

ԳԻՅ ԵՊ ՓԱՆԸ

T529.3

DN